

המרכז לטיפול ציפורי הבר בחצר ובגינה

<http://Yarbirds.org.il>

יולי 2007

צילום ציפורים

לכתיבת הכתבה צרפנו חומרים רבים העוסקים בצילום כללי [ובצילומי ציפורים](#) וכן רעיונות וטיפים ממספר מקורות ספרותיים. תודה לכל התורמים.

חיים זין

לפני שנים מספר התחלתי לצלם ציפורים ובעלי חיים בטבע. נדבקתי "בחיידיק" הזה לאחר ביקור אצל חבר בפלורידה ארה"ב. התמונות שראיתי אצלו עוררו את דמיוני, אבל רק לאחר ניסיון אחד בשטח הבנתי איזה אתגר ענק ניצב מולי. מהר מאוד למדתי שרכישת ציוד יקר באלפי דולרים, וידע בצילום עיתונות לא יספיקו כדי להגיע להישגים שאליהם אשאף להגיע.

כמו בכל דבר חייבת להיות אהבה לעניין בכל רגע ורגע, כשאתה מתבונן סביבך ורואה בעלי חיים שמעולם לא שמת לב אליהם. עוד דבר שלמדתי לאחר היציאה הראשונה שלי לשטח הוא שצפויים לי תסכולים רבים, בדמות מיליוני תמונות שלא צולמו ורק הדמיון והזיכרון יכול לשחזר. הדבר השלישי שלמדתי לחיות איתו היה שכדי לצלם בעלי חיים יש צורך ביותר מטיפת מזל. הכוונה היא שיש שעות ואף ימים של מעקב אחר מהלך החיים של ציפור זו או אחרת, ישיבה במסתור ולימוד הנושא המצולם כמעט על בוריו. ועדיין אין לאיש מאיתנו אפשרות לבקש מהלך או התנהגות כזו או אחרת שאותה נרצה להנציח בעזרת המצלמה.

קיימות כמה שיטות לצאת לשטח ולצלם ציפורים. הפעם אתמקד בשיטה אחת שהיא לדעתי הקלה ביותר. כמעט ליד כל מקווה מים, ובעיקר ליד אגמונים שסביבם צומחת צמחיית פרא, תוכלו לפגוש סוגים שונים של בעלי כנף ואו בעלי חיים.

חשוב להגיע לפני הזריחה ולקבוע עובדות לאותם בעלי כנף שנמצאים בסביבה. בשעתיים הבאות הם יהיו עסוקים באכילה או באיסוף מזון לצאצאים שנשארו מאחור. צריך לבנות מסתור מאוהל פיקניק, ולכסות אותו ברשת הסוואה צבאית או ברשת בצבע ירוק. אפשר להכניס לתוכו את ציוד הצילום ותלת רגל בנוי שאפשר להניח עליו מצלמה ועדשה כבדים במיוחד. כדאי לדאוג לכסא דייגים נמוך וקטן ולא לשכוח בקבוק מים. אין להאזין למוסיקה, עם או בלי אוזניות אין לעשן וחשוב לא פחות

אין לשוחח בקול רם מדי. טוב להצטייד גם במשקפת כי לעיתים קרובות מאוד אפשר להתבונן ואי אפשר לצלם. זה הזמן לשלווה ולסבלנות רבה.

שלדג גמדי ושללו בפיו

קורה שאפשר להתבונן ואי אפשר לצלם בגלל כמה סיבות. הראשונה שבהן - האור עצמו. הסיבות האחרות נובעות ממה שקורה בשטח שלפניכם. עוף מים שמסתתר בצמחיה או בין קני הסוף וכל כולו דרוך ומוכן לשלות דג מתוך המים, זה מראה ומהלך מרתקים במיוחד אבל מצב קשה מאוד לצילום כשרובנו "לא רואים" את הרקע ואת הענפים "שחותכים" את גוף הציפור. גורם נוסף וחשוב מאוד המונע צילום הוא המרחק. זוהי הסיבה העיקרית לכך שאנו בונים מסתור. עופות המים והציפורים, שהרעב מעביר אותם על דעתם, לא יחוש במסתור שצץ כך לפתע בלילה ולא יבחינו בתנועות הגוף שלכם. כך שלמעשה הפעילות של איסוף המזון והאכילה יכולות להתבצע במרחקים של מטרים ספורים מכם. אני יוצא מהנחה שמי שיקרא מאמר זה הוא כבר בעל ידע טכני בצילום. אני רק מבקש להזכיר שהשעות הטובות ביותר לצילום הן שעות הבוקר המוקדמות ושעות אחר הצהריים המאוחרות. כל זאת כדי לקבל אור רך שמגיע בזווית נמוכה של שמש זורחת או שוקעת. האור שיש לנו בארץ, שלוש שעות לאחר הזריחה ועד שעתיים לפני השקיעה, הוא חריף מדי ובצרוף הזווית הכמעט ישרה של קרני השמש הנופלת על הנושא המצולם נוצרים הבדלים גדולים מאוד בין כהה לבהיר, עד שלא ניתן לתקן זאת בשום תוכנת מחשב. אני מתעכב על נושא האור רק כי הנושא שבו אנו עוסקים צבוע בשלל צבעים וגוון הצבעים משתנה בהתאם לסוג האור שנופל עליו.

כדי לחדד את הסוגיה הזו אני מבקש לציין את העובדה הבאה:
על נוצות לבנות (בהיר) ועל נוצות שחורות (כהה) יש פרטים
וטקסטורה שחשוב לראות בתמונה. כאן טמון הקושי וההבדל
הגדול בתאורה השונה בזמן הצילום.
חשוב תמיד לזכור: תשומת הלב שלנו חייבת להיות באיזון
הלבן שהמצלמה של כל אחד מאיתנו יודעת לייצר ואו קביעה
מראש שלנו (במצלמות שניתן לבצע זאת) וזאת על מנת
שנקבל בתוצאה הסופית פרטים על הצבעים הכהים
והבהירים. בהערה זו גלום ההבדל הגדול בין צפר לבין צלם (!)
קיימים עוד כמה הבדלים בסיסיים אבל צפר שיוצא לשטח אין
לו שום עניין באיזון הלבן ודרך המשקפת הוא רואה הכול הכי
נכון שאפשר.

לגלריית התמונות של חיים זיו: <http://www.birds-photos.com/main/index.aspx>

רעיונות וטיפים לצילום הציפורים

הטיפ הראשון והחשוב בצילום הציפורים הוא הסבלנות ואורך
הרוח. הציפורים אינן מתחשבות ברצוננו לצלמן ואינן עומדות
בזווית האופטימאלית לצילום, אך לאחר זמן מה ולאחר עשרות
תמונות שיזרקו לפח – ימחקו מזיכרון המצלמה והמחשב,
לבטח נמצא את "ה" תמונה שרצינו. ולאחר שהצטיידנו
במספיק סבלנות, להלן עוד מספר טיפים לצילום הציפורים.
המעוניינים מוזמנים לשלוח לנו לפרסום באתר טיפים ותמונות
מיוחדות.

צידוד הצילום

ככל שהמצלמה תהיה איכותית יותר ובעלת עדשה ארוכה
מוקד כך נוכל לצלם את הציפורים ממרחק רב יותר, גורם
שיאפשר לנו להקטין את ההפרעה ולתפוש אותן במיטבן. גם
צידוד צילום פשוט יחסית - של מצלמה דיגיטאלית עם עדשות
בעלות אורך מוקד קטן יאפשר לנו צילום טוב, כאשר נהיה
במסגרת טבעי או מלאכותי הקרוב לציפורים.
חצובה (תלת רגל) טובה תאפשר לקבע את המצלמה ולמנוע
שטטוש התמונות. ככל שהמצלמה כבדה יותר נצטרך חצובה
טובה יותר. בצילום ממכונית המשמשת כמסגרת או בצילום
ללא חצובה אפשר להשתמש במקום בחצובה בכרית המלאה
גרעינים שעליה משעינים את המצלמה ובעיקר את המצלמות
הכבדות לנשיאה בעלות העדשות הכבדות.

עוד על כריות משען: <http://www.yardbirds.org.il/company/ruth-ribak/ruth-ribak.htm>

וגם: <http://www.web-nat.com/bic/ont/tips26.html>

במצלמות הדיגיטאליות המודרניות, ואפילו בפשוטות שבהן,
ישנן מספר פונקציות המקלות על הצלם החובב את הצילום
ובניהן: צילום של תנועה מהירה (מסומן על ידי דמות רצה או
שוחה) המאפשר צילום מהיר ותפישת התנועה, וצילום מספר

תמונות בלחיצת כפתור אחת (מסומן על ידי מספר מסגרות תמונה החופפות אחת את השנייה). כאשר נצלם בפונקציה זו נקבל מספר תמונות ברצף של תנועות הציפור ואחת מהן בטח תהיה "ה" תמונה שלנו.

לבעלי מצלמות דיגיטאליות הרוצים לשדרג את המצלמה ללא עדשות מקרבות יש אפשרות לחבר את המצלמה לטלסקופ (אם כזה ברשותם). לטכניקה זאת קוראים Digiscoping מתאמים ניתן למצוא בחנויות המוכרות ציוד לצילום או באתר [/http://www.scopetronix.com](http://www.scopetronix.com)

צלמים בעבודתם

מצלמות עם עדשות ארוכות מוקד על חצובות

צילום: רוני לבנה

שעות הצילום

שעות הצילום המועדפות הינן שעות הבוקר – שעתיים עד שלוש שעות לאחר הזריחה, ושעות אחר הצהריים – משעתיים לפני השקיעה. בשעות אלו קרינת השמש פחותה והאור רך יותר. האורות והצללים מטושטשים והתמונה יוצאת טובה יותר. בשעות אלו הציפורים גם פעילות יותר בחיפוש אחר מזון ואז הן נחשפות יותר לעיני הצלם.

בזמן הצילום נסו לבחור את הרקע. רצוי רקע אחיד וקצת מטושטש שיבליט את הציפור המצלמת.

חוחית. הרקע המטושטש מבליט את הציפור המצלמת

צילום איתן קאופמן

התנהגות הציפורים

יום צילומים מכון דורש גם הכנה מקדימה ולימוד של אורח חיי הציפור ומקומות חיותה. נלמד היכן הציפור אמורה להיות, מהן התקופות והשעות בהן הציפור שוהה באזור הצילומים ומה ההתנהגות האופיינית בכל זמן.

מסתור הצילום

דמות האדם ותנועותיו מפחידות את הציפורים וצילום ממסתור מהווה פתרון לכך. המסתור יכול להיות קבוע, במקום בו ישנן באופן קבוע ציפורים כמו בסביבת תחנת האכלה או סמוך למקור מים, ויכול להיות נייד, אוהל מסוג כל שהוא, בו מסתתר הצלם ואותו הוא מנייד ממקום למקום.

פרוט על [אוהל המסתור](#) ראו בחלק הראשון שנכתב על ידי חיים זיו.

אם קיים חשש שהציפורים יפחדו מהמסתור החדש שפתאום קם לידן, אפשר למקם אותו מרחוק ולאט לאט, במשך מספר

שעות או ימים, לקרבו לאזור בו נמצאות הציפורים אותן רוצים לצלם.

במקרים מסוימים המכונית שלנו יכולה לשמש מסתור לצילום. הציפורים נבהלות פחות ממראה המכונית מאשר ממראה האדם. את עדשות המצלמה נמקם על החלון בעזרת כריות תמיכה או חצובה הנתפסת לחלון המכונית. יש הממליצים על כיסוי חלונות המכונית, לא בכיסויים מבריקים ומנצנצים, כך שהאדם שיושב בפנים לא יראה על ידי הציפורים. במקרים בהם הציפורים עסוקות באכילה שתיה וכדומה, ניתן להתקרב בנסיעה איטית מאוד קרוב לציפורים עצמן. אם נדרשנו לצילום ללא מסתור כל שהוא מומלץ לנסות ולצלם תוך כדי ישיבה שפופה או אפילו שכיבה על הבטן. אי הבולטות בשטח תפחית את חשש הציפורים מהזר המסתובב וכן, כך יתאפשר ייצוב המצלמה, בעיקר אם אנחנו משתמשים בעדשות כבדות ארוכות מוקד.

תצפית מפינת מסתור בתחנה לחקר ציפורי ירושלים

צילום : רוני א קרמן

פינת מסתור לתצפית בקיבוץ לוטן

התמונה מאתר:

<http://www.birdingisrael.com/birdNews/recentSightings/2005/img/newBirdHide.jpg>

אוהל מסתור

התמונה מאתר:

http://www.photolinks.com/resources.html?p_page=bird_photo_tips.htm

מסתור צף לצילום ציפורי מים

מקור התמונה באתר:

<http://web.mac.com/scottfairbairnphoto/iWeb/Scott%20Fairbairn%20Nature%20Photography/Photography%20Tips/E0581122-017D-49CB-8E83-2BDB5F267C59.html>

לחצו כאן לתמונות מסתורים נוספות מאתר גוגל

משיכת הציפורים לנקודת הצילום

פעמים ניתן למשוך את הציפורים לנקודת הצילום על ידי יצירת מקור מים והנחת מזון האהוב עליהן. בדרך כלל נעשה כך כאשר נצלם את הציפורים שבקרבתנו או באזורים המיועדים לתצפית בציפורים, כמו התחנה לחקר ציפורי ירושלים, מרכז הצפרות ליד אילת, אגמון החולה וכדומה. בצילומים באזורים טבעיים לא נפזר מזון ולא נפר את האיזון הקיים, אלא נגיע אנו אל הציפורים.

מתקן האכלה מול סככת התצפית בתחנה לחקר ציפורי ירושלים

צילום דורון להב

קולות הציפורים

לפני היציאה לצילום הציפורים בטבע לימדו את קריאות האזהרה והמצוקה שלהן. כאשר אתם מתקרבים לנקודת הצילום או אתם בנקודת המסתור, האזינו לצינץ הציפורים. אם שמעתם את קריאות האזהרה והמצוקה - משהו קורה, הצופה התורן גילה אתכם או שהתקרב אויב לאזור. הציפורים ובעלי החיים באזור יהיו במצב של חוסר שקט או מעוף עצבני ואפילו יעופו בכלל למקום אחר עד חלוף הסכנה. בחצרות הבתים בעיר שומעים קולות אלו, קולות התגודדות, כאשר חתול מתקרב לאזור.

עוד על הנושא בכתובת:

<http://www.outdooreyes.com/photo8an.php3>

קולות ציפורים באתר מט"ח:

<http://lib.cet.ac.il/pages/sub.asp?item=730&type=sound>

צילום קינון וקיני ציפורים

תקופת הקינון היא תקופה רגישה בחיי הציפורים, ובעיקר נכון הדבר בתקופת בניית הקן והדגירה. הסתובבות סביב הקן והזזת ענפים ועצמים לקבלת זווית צילום טובה יותר עלולות להבריח את הציפורים הבונות או דוגרות. כאשר הגוזלים בוקעים ההורים יהססו יותר לעזוב את הקן, אך אם הם ירגישו מאוימים הם עלולים לנטוש את הקן ולא לחזור – והגוזלים שבקעו ימותו.

חשיפת הקן לצורך צילומי האכלת הגוזלים עלולה לחשוף אותו גם בפני ציפורים החומסות גוזלים של אחרים, ולכן אם עושים כך יש להחזיר את המצב לקדמותו מיד לאחר הצילום. לפני תחילת הצילומים לימדו את התנהגות ההורים המאכילים, משך האכלה והתקופות בין האכלה אחת לשנייה. לדוגמא, צופיות או ירגזים מאכילים את הגוזלים אחת לכמה דקות ומשך האכלה מספר שניות, משפחת היונאיים מאכילה את הגוזלים פעם אחת בשעה ולפעמים יותר ומשך האכלה מספר דקות רב.

זכרו: טובים שני גוזלים חיים בקן מוסתר ולא פגוע מאשר צילום אחד טוב שיפורסם באתר האינטרנט של הצלם.

צילום מרחוק של צופית המאכילה גוזלים

צילום משה כהן

צילומים חיים / מקוונים

תחום המתפתח בשנים האחרונות הוא צילום הציפורים במצלמות אינטרנט ושידור התמונות לרחבי העולם. איכות התמונות עדיין אינה טובה אבל סביר להניח שבעתיד נוכל לקבל תמונות חיות באיכות טובה יותר.

[צילום ציפורים וחיות אחרות מהגן הזואולוגי באוניברסיטת תל](#)

[אביב](#)

[אתרים הכוללים מצלמות מול מתקני האכלת ציפורים](#)

[אתרים הכוללים מצלמות בתיבות קינון](#)

אוספי תמונות אלבומים וסרטונים של צלמים שונים

אורי קולקר:

http://www.photolight.co.il/author.php?author_id=1387

תצפית לעולם הטבע בישראל - ליאור כסלו:

<http://www.tatzpit.com/Site/pages/homePage.asp>

סרטוני ציפורים של אסי ועופר:

<http://www.yardbirds.org.il/movie/assi.htm>

אלבומי התמונות של ארנון גולדשטיין:

http://www.pbase.com/arnon_g/root

מסע אקולוגי, הרצאות מצולמות - נועה פלד:

<http://www.ecodoc.co.il>

אלבומי תמונות של רונית אורבאום:

http://www.nekudatmabat.com/photo_gallery

אלבומי תמונות של יקי זנדר:

http://www.photolight.co.il/author.php?author_id=374

אלבומי התמונות של ודים אוניסכנקו

[http://www.wildlife-](http://www.wildlife-photo.org/gallery/wildlife_birds_photography)

[photo.org/gallery/wildlife_birds_photography](http://www.wildlife-photo.org/gallery/wildlife_birds_photography)

אלבומי התמונות של יעקב הדומי: <http://hadomi-cpa.co.il>

אלבומי התמונות של חיים זיו: [http://www.birds-](http://www.birds-photos.com/main/index.aspx)

[photos.com/main/index.aspx](http://www.birds-photos.com/main/index.aspx)

אלבומי התמונות של יורם שפירר:

<http://www.pbase.com/shpirery>

כתבה ב YNET על הצלם יורם שפירר:

<http://www.ynet.co.il/articles/0,7340,L-3439749,00.html>

אלבומי התמונות של רועי גליץ: <http://www.galitz.co.il>

אתר התמונות של אייל ברטוב:

<http://www.eyalbartov.co.il/welcome.html>

[אלבום התמונות והסרטונים של איתן קאופמן](#)

[אלבום התמונות והסרטונים של משה כהן](#)

[אלבום התמונות של חיים שוחט](#)

אתרים ומקורות מידע נוספים

[לחצו כאן לקבלת מיגוון רב של טיפים בנושא צילום ציפורים](#)

[באתר גוגל](#)

אוסף טיפים גדול לצילום ציפורים: <http://www.web-nat.com/bic/ont/tipsindex.html>

מאמרים של רועי גליץ בנושאי צילום שונים:

<http://www.galitz.co.il/articles.html>

[שקיות עזר לצלם הציפורים - רות ריבק](#)

[איך לצלם ציפורים - מאמר באנגלית](#)

[מאמר נוסף: איך לצלם ציפורים - מאמר באנגלית](#)

[איך לצלם ציפורים ובעקר קיני ציפורים - מאמר באנגלית](#)

עוד טיפים לצילום דיגיטאלי:

<http://www.ynet.co.il/articles/0,7340,L->

[2929454,00.html#n](#)

טיפים לצילום של אפרת נקש:

http://www.efratnakash.com/photography_tips_h.as

[p](#)

הספר: the Illustrated guide to bird photography, bob

gibbons & peter Wilson 1990.

כתבה ב YNET על הצלם ודים אוניסכנקו:

<http://www.ynet.co.il/articles/0,7340,L->

[3442776,00.html](#)

תחרות צילום ציפורים ע"ש עמית גפן:

<http://www.teva.org.il/?CategoryID=171&ArticleID=1>

[879](#)

[לחצו כאן לתמונות מיוחדות של צלמי הציפורים](#)

כתבו וערכו: [דורון להב](#), [שלומית ליפשיץ](#).

[לאתר המרכז לטיפוח ציפורי הבר בחצר הבית](#)

<http://www.yarbirds.org.il>

05/09/2012